

GELENEKSEL TEKSTİL TEKNİKLERİ IŞIĞINDA GÜNÜMÜZÜN GİYİLEBİLİR SANAT ALGISI

Ayşe Gamze ÖNGEN¹

Özet

Ülkelerin, kültürel değerlerinden olan geleneksel yöntemlerle üretilen el sanatları, günümüzde farklı nedenlerden dolayı yok olmaya başlamıştır. Ancak toplumları, toplum yapan en önemli özelliklerden birinin de gelenek ve göreneklerin en iyi biçimde yansıtıldığı sanat ve kültürler varlıklarının olduğu yadsınmaz bir gerçektir. Makalede geleneksel tekstil tekniklerinin günümüz tasarımcıları tarafından nasıl yorumlandıkları, “Giyilebilir Sanat” anlayışı üzerinden anlatılmıştır. Ayrıca bazı günümüz giysi tasarımcılarının koleksiyonlarında yer alan geleneksel tekstil örneklerinin de görsel verilerle tanıtılması hedeflenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Geleneksel Tekstil, Geleneksel Tekstil Teknikleri, Giyilebilir Sanat, Lif Sanatı, Giysi Tasarımı. Moda

Öngen Ayşe Gamze. "Geleneksel Tekstil Teknikleri Işığında Günümüzün Giyilebilir Sanat Algısı". *idil* 5.24 (2016): 1237-1254.

Öngen, A.G. (2016). Geleneksel Tekstil Teknikleri Işığında Günümüzün Giyilebilir Sanat Algısı. *idil*, 5 (24), s.1237-1254.

¹ Yrd.Doç., Nişantaşı Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi /Tekstil ve Moda Tasarımı Bölümü
Gamzeongen(at)gmail.com

PERCEPTION OF TODAY’S WEARABLE ART UNDER LIGHT OF TRADITIONAL TEXTILE TECHNIQUES

Abstract

Handcrafts produced with traditional methods which are cultural values of countries, started to disappear today due to various reasons. However it is an undeniable fact that that one of the most important characteristics what makes a society a society is contemporary art and culture. The article narrates how traditional textile techniques are interpreted by current designers on the understanding of “Wearable Art”. Further, it is targeted to introduce traditional textile samples included in today’s apparel designer collections with visual data.

Key Words: Traditional Textile, Traditional Textile Techniques, Wearable Art, Art of Fiber, Apparel Design. Fashion

Giriş

İnsanoğlu öncelikle kendisi, daha sonra da çevresi için ihtiyaç duyduğu tekstil ürünlerini, Sanayi Devrimine kadar, geleneksel yöntemlerle, elle üretmiştir. Geleneksel tekstil sanatlarının farklı toplumlarda görülmesi ve etkileşimle zenginleşmesinin nedenlerine bakacak olursak; tarım ile uğraşmayı öğrenen insanın göçebe yaşam tarzından uzaklaşarak yerleşik hayata geçmesi, farklı gereksinimlerinin ortaya çıkması ve bunlara bulunan çözümlerle gelişmiştir. Ayrıca bazı toplumlar klimatolojik, sosyolojik, ekonomik nedenlerden ötürü göçlerini, yarı konar-göçer yaşam tarzında devam ettirmiş ve gittikleri yerlerde farklı kültürlerle tanışıp, sosyal ve toplumsal ilişkiler içerisinde girerek bazen kendi gelenek ve görenekleriyle başka toplumları etkilemiş, bazen de etkilenmişlerdir. İnsanoğlunun sosyal ve kültürel yaşamlarına katılan bu geleneksel teknik zenginlik, onların duygularını, düşüncelerini, hayal güçlerini, inançlarını, korkularını, sevinçlerini, gelenek ve göreneklerini farklı biçimlerde ifade etmelerine olanak sağlamıştır. Zaman içerisinde çeşitlenen, geleneksel tekstil teknikleri ile üretilen birçok el sanatımız; Elyafa bağımlı; keçe, İpliğe bağımlı, işleme, kumaş, halı, kilim, örme, oya, dantel, makrame gibi; Kumaşa bağımlı; batık, yorgan, yama, applike gibi adlandırdığımız el sanatları olarak ortaya çıkmışlardır. Zamanla, bilim ve teknoloji, ekonomiden, politikadan, hammadde üretiminin azalması ya da ortadan kalkmasından, göçlerden, nüfus artışından, kişi alışkanlıklarının veya gereksinimlerinin değişmesinden, modadan ve bunun gibi birçok etkenlerden zarar görmeye başlayan el sanatlarımız, zamanla değerini kaybederek tümüyle ortadan kalkmıştır. Ancak bazı el sanatlarımızın, günümüzde üretim biçimleri değiştirilerek varlığını sürdürülmesi sağlanmıştır. Zamanla kullanım özelliklerini ve değerini yitirmeye başlayan geleneksel tekstil sanatları 20. yüzyılda Dünyada, lif sanatı adı altında kendini tekrar göstermeye başlanmıştır. Bazı geleneksel tekstil teknikleri, lif sanatı içerisinde tekstil sanatçıları tarafından kullanılarak, eserlere dönüşmüştür. Lif sanatı içerisinde kendini gösteren “Giylenebilir Sanat” anlayışıyla da sanatçılar, yeni biçimler bulmaya, farklı eserler üretmeye başlamışlardır.

1.Giylenebilir Sanat

20. yüzyılda yeni sanat hareketleri birçok sanatta görüldüğü gibi tekstil sanatını da etkileyerek sanatçı ve tasarımcıların farklı arayışlar içerisinde girdiği bir dönemdir. Tekstil sanatçıları geleneksel kültürel değerleriyle yorumladıkları tasarımlarını artık daha evrensel bir sanat algısı içerisinde özgün tasarlamaya başlamışlardır. Böylelikle dönemin sanatçıları, sanatlarını icra ederken farklı bir ifade aracı olarak da tekstili

kullanmalarıyla, “Giyilebilir Sanat” kavramının doğmasına doğrudan katkıda bulunmuşlardır.

Giyilebilir Sanat kısaca “bir sanatçının ürettiği tekstil yüzeylerinin yine başka bir tasarımcı tarafından giysiye dönüştürülmesi” olarak da tanımlanmaktadır. Giyilebilir Sanat, bireyin giysiyle olan ilişkisinde sadece beden olmadığını, giysiyi giyen kişinin duygu ve düşünceleriyle doğrudan ilişki içerisinde olduğu ve bireyin kendini ifade etmesine yardımcı bir aracı olarak da görülen bir sanat dalıdır. Böylece giysiyi üreten sanatçı ile eseri giyen kişi arasında kurulan bu iletişim, sanatçının yaratıcılık sürecini de etkileyerek katkı sağlamakta ve eserin tekrar tekrar yorumlanmasına da neden olmaktadır. Giysi artık elle tutulan ve dokunulabilen ürün olarak karşımıza çıkmaktadır.

Giyilebilir Sanatta, sanatçı eserini tasarlarken malzeme seçimi nerdeyse sınırsızdır. Örneğin; çeşitli kumaşlar, farklı kâğıt çeşitleri, insan saçı ve hayvan kılı, metal, boncuk, tel, ahşap, sicim, çeşitli lifler, plastik, cam, doğal çiçek, gibi farklı malzemeler kullanılabilirler. Ayrıca giysiler, görsel veya dokunsal olarak sert ya da akışkan görünebilirler, görsel olarak farklı zevkleri çağırıştırabilen veya grafik açıdan rahatsız edici bulunabilirler. Sanatçı bu eserleri üretirken kullandığı teknik ve malzeme ile eserin tasarımsal süreci hakkında da bilgi vermektedir. "Eserlere böyle bir bakış açısından bakıldığında da otobiyografik oldukları söylenebilir. King'e göre içsel dünyaların fiziksel biçimlenmeleridir bu çalışmalar" (Yetmen,2012: 93).

“Giyilebilir Sanat” eserleri, moda algısı içerisinde ve endüstriyel biçim de üretilmemektedir. Bu durum, “Giyilebilir Sanat” moda endüstrisine karşı bir “hareket” gibi gelişen tekstil sanatı olarak ifade edilmektedir. Bu sanat anlayışı içerisinde üretilen eserler ile ticari moda endüstrisinin de üretilen giysiler arasında önemli bir fark vardır. Gelenekten, kültürden, doğadan esinlenen tasarımcı, doğanın bir parçası olarak insanın kendisiyle eserinin bütünleşmesini hedefler. Bu nedenle Giyilebilir Sanat eserleri sadece vücudu değil aynı zamanda insan ruhunu da giydiren giysiler olarak tanımlanmaktadır. Bu sanatın sanatçıları; sadece kendileri ve kendilerinin giymesini istediği kişiler için giysi üretme fikrinden yola çıkmaktadır (Dale, 1992: 8).

2. 20. Yüzyılda “Giyilebilir Sanat” Algısı

20. yüzyılda yaşanan sosyal, ekonomik, politik, birçok faktörün etkilerinin sonuçları, her alanda değişime neden olduğu gibi bu dönemin sanat anlayışını da etkilemiştir. 20.yüzyılın ikinci yarısında mimari, resim, tekstil gibi uygulamalı sanatlarda büyük bir gelişim görülmüş, sanatçılar yeni eserler üretmek için farklı ifade biçimleri aramaya başlamışlardır. Mariano Fortuny (Resim 1), Sonia Delaunay (Resim 2) ve Raymond Duncan, Jean Cocteau, Fernard Leger, Pablo Picasso, Henri Matisse,

Erte, Raoul Dufy, Paul Poiret ve Bianchini Ferier gibi dönemin ünlü sanatçıları eserlerinde dokuma, baskı, boyama, dikiş, nakış tekniklerinden yararlanarak, heykelsi giysiler yaratmışlardır. 1960 yıllarının sonunda ise Giyilebilir Sanat eserleri, ilk kez bir tarz olarak görülmeğe başlanmıştır.

Resim 1.: Mariano Fortuny Tasarımı,
1920 yılı

Kaynak: Mariano Fortuny
"https://www.pinterest.com/silcarbonel
l/mariano-fortuny/", 2016

Resim 2.: Sonia Delaunay Tasarımı, 1920 yılı

Kaynak: Sonia Delaunay
"http://www.artnet.com/magazineus/reviews/nathan/soni
a-delaunay-cooper-hewitt3-24-11.asp" , 2016

Giyilebilir Sanat'ın önemli temsilcilerinden olan, Janet Lipkin (Resim.3), Sharon Hedges (Resim.4), Deanne Schwartz Knapp gibi sanatçılar, tığ örgü işler ile

ürettikleri tığ işi çalışmalarında duygu ve düşüncelerini yansıtan özgün eserler üretmişlerdir. 20. yüzyılın çağdaş sanat akımlarından beslenerek gelişen “Giyilebilir Sanat” hareketinin içerdiği, “popüler olana karşı olma durumu” onu kavramsal sanatın içinde, bir hareket olarak konumlandırmamıza olanak sağlamıştır. Raymond Duncan, Mariano Fortuny gibi sanatçıların “Giyilebilir Sanat” hareketini yansıtan ve çeşitli müzelerde yer alan eserleri, dönemin kavramsal sanat çalışmalarına örnek gösterilmektedir.

Resim.3.: Janet Lipkin Tasarımı,1970 yılı

Kaynak: Janet Lipkin

"<https://tr.pinterest.com/pin/554013191631729568/>", 2016

Resim.4.: Sharron Hedges "Kuş" Tığ işi Tekniği

Kaynak: Sharron Hedges

"<https://tr.pinterest.com/pin/455708056023419157/>", 2016

“Giyilebilir Sanat” hareketi 1960 yılların özgürlükçü ortamında, zanaatların yeniden canlanmasına yönelik bir talebin sonucunda, yeni bir çağdaş hareket olarak ortaya çıkmıştır. 19. yüzyılda bireyin artık gereksinmelerinin ön plana çıkması, kendisini daha rahat ifade etme ve özgür olma isteği, sanatçıların eserlerini ifade ederken farklı arayış içersinde olmalarına yönlendirmiş, 1960'lı yıllarda insan vücuduna karşı yeni bir farkındalık geliştirilmiştir. 1970 yılların başında ise sanatçılar giysileri

sadece bir anlatım aracı olarak görmüşler ve özgürce yaratma olanağı bulmuşlardır. Günümüzde ise Giyilebilir Sanat giysi biçimleri giderek heykelsi bir form sergilemektedir. Böylece yaratılan Giyilebilir Sanat eserlerinin pek çoğu giyilmek için değil, sanat eseri olarak da izlenmek ve anlaşılmak için biçimlendirilmektedir (Dale, 1992: 18).

20.yüzyılın son çeyreğinde ve günümüzde ise Haute couture artık yerini hazır giyim endüstrisine bıraktığı, post-modern dönemin sanatsal arayış içerisindeki sanatçılar “Giyilebilir Sanat” hareketinden de etkilenmeye başladıkları görülür. Bu nedenle, “Giyilebilir Sanat” hareketini yansıtan eserler, kısa sürede moda endüstrisinin malzemesi haline dönüşmekle beraber yine de, tam olarak moda olgusu içerisinde yer almamışlardır. Ancak bu sanat algısı içerisinde üretilen eserlerde görülen tasarım detayları, giysi tasarımcılarını dolayısıyla giysi modasını da etkilediği gözlemlenmektedir. Örneğin; Miyake’nin “Mutant Pleats” (Resim.5,6), adlı çalışması gelecek sezonun moda tasarım eğilimlerinde piliseyi önermesi gibi ya da Tim Harding’in “Koi Kimono” adlı eseri (Resim.7), Mascha Mioni’nin “Drache- Shibori” adlı eseri, son dönem de Sandra Backlund’ın “Body Skin and Hair” , “Perfect Hurts” (Resim.8), adlı eserleri gibi. Fırat Neziroğlu'nun "dokuma tasarımları", Selçuk Gürışık "keçe tasarımların da" olduğu gibi birçok Türk tekstil sanatçısının eserleri ve kullandıkları teknik, malzemeler günümüz giysi tasarımcılarının dikkatini çekerek koleksiyonlarındaki etkileri tartışılmaz biçimde kabul edilmektedir.

Resim.5.: Issey Miyake, 'Mutant Pleats' FW, 1989 Yılı

Kaynak: Issey Miyake, "'Mutant Pleats, ' <http://isseymiyakelondon.com/?p=1595>", 2016

Resim.6.: Issey Miyake, Bahar Koleksiyonu, 2016 Yılı

Kaynak: Issey Miyake, "<http://isseymiyakelondon.com/?p=1595>", 2016

Resim.7.: Tim Harding, "Koi Kimono", 2006 Yılı.

Kaynak: Tim Harding , "http://www.craftinamerica.org/wp-content/uploads/2014/07/11.Harding-Tim_Koi-Kimono.jpg", 2016

Resim.8. Sandra Backlund, Tasarımları,

Kaynak: Sandra Backlund, "<http://forwardcouncil.com/p/80/sandra-backlund-interview>", 2016

3. Bazı Uluslararası ve Ulusal Tekstil Sanatçıların Ürettiği Giyilebilir Sanat Eserleri

“Giyilebilir Sanat” anlayışında yorumlanan giysi biçimleri günümüzde giderek heykele yaklaşan bir formda sanat yaratımlarına dönüşmekte ve giyilebilme özelliklerini korumakla birlikte, sanat eseri olarak izlenmek, anlaşılmak için de biçimlendirilmektedir. Günümüzde özgürce eserlerini üretebilen Tekstil sanatçıları, geleneksel üretim teknikleri kullanarak farklı kavramlarla oluşturdukları özgün yüzey düzenlemelerini artık “Giyilebilir Sanat” hareketiyle giysi tasarımcılarının dikkatini

çekmişler ve bu tasarımcılarla birlikte sanat eserine dönüşen giysi koleksiyonları oluşturmaya başlamışlardır. Bu sanat hareketiyle eser üreten günümüz sanatçıları; Jorie Johnson (Resim.9), Tim Harding, Mascha Mioni, Galya Rosenfeld (Resim.10), Sandra Backlund, Belkıs Balpınar, Sühandan Özay (Resim.11), Fırat Neziroğlu, Selçuk Gürışık v.b. isimlerini sayabiliriz.

Resim.9.: Jorie Johnson, Joi Rae "Tekstil Koleksiyonu 2011"

Kaynak: Jorie Johnson," <https://www surfacedesign.org/users/jorie-johnson>",2016

Resim.10.: Galya Rosenfeld, "Between Many Points", 100x870 cm, 2011 Yılı.

Kaynak: Galya Rosenfeld, "https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Galya_Rosenfeld224.JP", 2016

Resim.11.: Sühandan Özay, Çatı Sanat Galerisi, “Lif’lerle Yaşamak” Karma Sergi- Alaçatı/ Çeşma,2008 Yılı.

Kaynak: Sühandan Özay," <http://v3.arkitera.com/sa30679-alacatida-sergi-liflerle-yasamak%E2%80%9D.html>",2016

3.1. Bazı Ulusal Tekstil Sanatçılarının Ürettiği “Giyilebilir Sanat” Eserleri

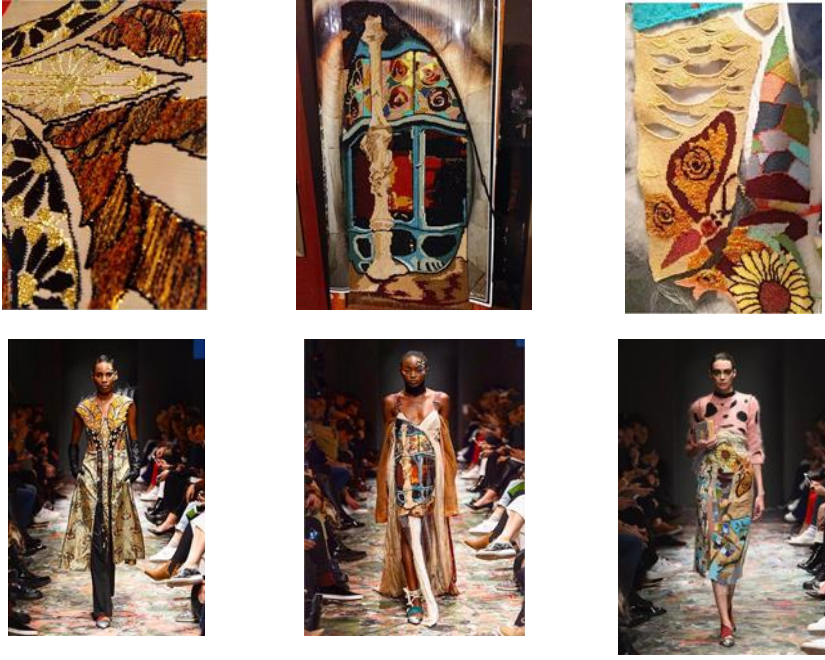
3.1.1.Fırat Neziroğlu Tasarımları ve Başak Cankeş Giysi Koleksiyonu

Başak Cankeş giysi koleksiyonlarını oluştururken genellikle farklı sanat disiplinlerini bir araya getirmektedir. 2016 kış koleksiyonu da sanatçı bu sanatsal yaklaşımla giysi koleksiyonunu tasarlamıştır. Koleksiyonunun teması olan Antoni Gaudi’nin eserlerinden esinlenen sanatçı giysilerini oluştururken, lif sanatçısı Fırat Neziroğlu’nun dokuma ve örgü tasarımlarını kullanarak, giysilerini izleyicilere sunmuştur. Neziroğlu, Gaudi’nin eserlerinden çıkışlı tasarladığı motif, doku ve renk gibi öğeleri geleneksel dokuma ve örgü teknikleriyle yorumlamış ve üretilen her bir parçanın geleneksel tekstil tekliği ile üretilen özgün eserler olması ve tasarımcı Cankeş tarafından da bu parçalar “Giyilebilir Sanat” hareketiyle giysiye dönüştürülmesi açısından bu koleksiyon önemli bir kimlik kazanmıştır.

Antoni Gaudi’nin eserlerinin tekilliği ve taklit edilemeyen eşsiz karakterini Cankeş ve Fırat Neziroğlu, koleksiyona taşıırken her biri el işçiliği ve seri üretime girmeyecek el örmeleri, işleme detayları, dokumalar ve deri kesimlerle zengin, estetik özellikte olan teklik ve eşsizlik anlayışına uygun olarak üretilmiştir. Fırat Neziroğlu, tasarımcı Cankeş’in koleksiyonuna kattığı zengin sanatsal dokumalar için de şu yorumu yapmıştır; "Gaudi’nin renklerinden ve formlarından esinlenirken onun yaptığı binaların asla taklit edilemez özelliğini kıyafetler taşımak istedim ve Cankeş’in çizdiğim hiç bir

elbise parçasında kumaş kullanmasına izin vermeden sadece dokuyarak eşsiz ve tek elbiseler yaratmaya çalıştık". Bashaques' 2016-17 Sonbahar-Kış koleksiyonunun tasarımcı Başak Cankeş'in Mimar Antoni Gaudi'nin eserlerinden yola çıkarak tasarladığı üçüncü "Giyilebilir Sanat" koleksiyonunu Mercedes Benz Fashion Week İstanbul kapsamında tanıtmıştır (Resim.12.,13).

Fırat Neziroğlu'nun Dokuma ve Örgü Tasarımları ve Başak Cankeş'in Bashaques' 2016-17 Sonbahar-Kış Koleksiyonu

Resim.13.: Fırat Neziroğlu'nun Dokuma Tasımı ve Başak Cankeş'in Mimar Antoni Gaudi'nin Eserlerinden Yola Çıkarak Tasarladığı Üçüncü "Giyilebilir Sanat" Koleksiyonu.

Kaynak: Fırat Neziroğlu Fotoğraf Arşivi,2016

Resim.13.:Fırat Neziroğlu'nun Örgü Tasımı ve Başak Cankeş'in Mimar Antoni Gaudi'nin Eserlerinden Yola Çıkarak Tasarladığı Üçüncü “Giyilebilir Sanat” Koleksiyonu

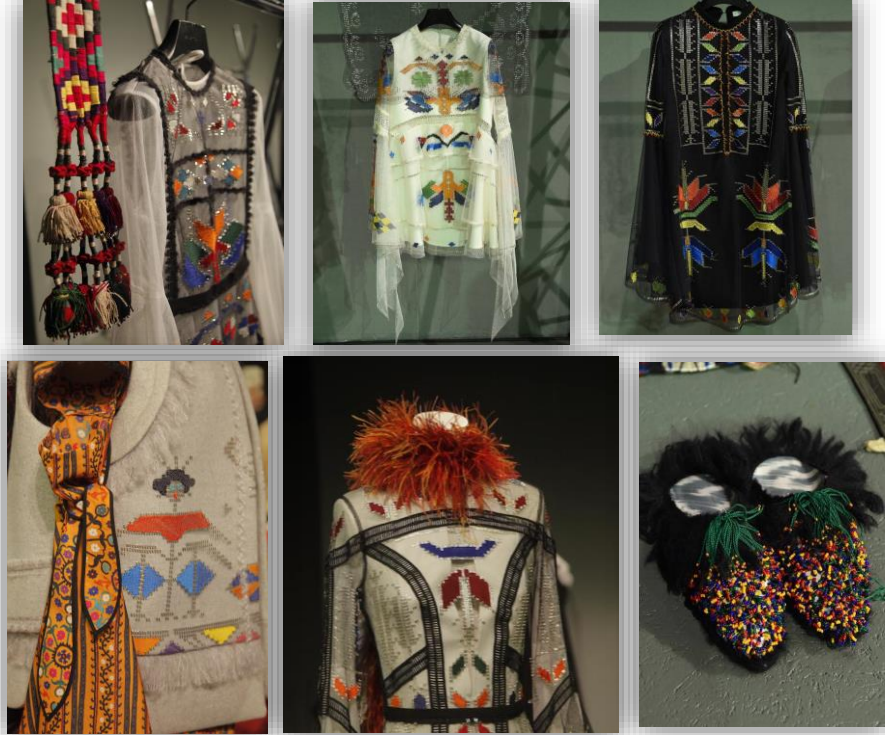
Kaynak:Fırat Neziroğlu Fotoğraf Arşivi, 2016

3.1.2.Zeynep Tosun ve Giysi Koleksiyonu

Giysi tasarımcısı, Zeynep Tosun, Anadolu'nun kaybolmaya yüz tutmuş geleneksel tekstil işleme tekniklerini kullanarak oluşturduğu tasarımlarının, çıkış kaynağı Anadolu kadınının giyim ve kuşamı olmuştur. Tasarımcının 2016 Sonbahar-Kış Koleksiyonu'nu İstanbul Moda Haftası kapsamında tanıtılmıştır. Özellikle sanatçı çağdaş yorumladığı tasarımlarında, Kars yöre kadınlarının geleneksel tekstil teknikleri ile oluşturduğu bordo, turuncu, lacivert, pembe, siyah, yeşil ve mavi gibi farklı tonlardaki motifleri kullanarak “Giyilebilir Sanat “eserleri üretmiştir. Ayrıca sanatçı geleneksel yöntemlerle üretilen kemer küpe, terlik gibi giysiyi tamamlayan öğeler de kullanmıştır (Resim.14)

• **Zeynep Tosunun İşleme Tasarımları, 2016-17 Sonbahar-Kış Koleksiyonu**

Resim.14.: Zeynep Tosunun Farklı İşleme Tekniklerinin kullanıldığı Giysi, Aksesuar

Tasarımları,2016

Kaynak: Zeynep Tosunun, "<http://www.marieclaire.com.tr/zeynep-tosun-2016-sonbahar-kis-koleksiyonu-kayip-anadolu/>", 2016

3.1.3.Selçuk Gürışık Keçe Tasarımları ve Giysi Koleksiyonu

Keçe sanatçısı Selçuk Gürışık geleneksel yöntemlerle ürettiği keçe yüzeylerini tasarlarlarken farklı renk değerlerindeki desenleri de ekleyerek Giyilebilir Sanat'ın deneysel örneklerini uygulamaktadır. " Elyaf Sanatı Sergisi " isimli sergisi 2014 yılında İTÜ RSG'de eserlerini izleyiciye sunmuştur. Anadolu keçeciliğine getirdiği modern

yorum ve bu sanatın yaşamasına yaptığı katkıyla Gürışık, Giyilebilir Sanat eserleri üretmektedir (Resim.15.).

Selçuk Gürışık Keçe Tasarımları ve 2014 Yılı Giysi Koleksiyonu

Resim.15.: Selçuk Gürışık, " Elyaf Sanatı Sergisi " İsimli Keçe Tekstil Sergisi, 2014 Yılı.

Kaynak: Selçuk Gürışık, " <http://gundemaktuel.com/haber/23902/anadolu-kececiligine-modern-yorum>", 2016

Sonuç

Modanın başlıca ögesi olan “giysi”, yazı ve konuşma gibi özellikle son yüzyılda önemli bir iletişim aracı olarak kullanılmaktadır. “Giyisi dili”, kendi kendine gelişen bir organizma değil, toplulukların ortak düşünme biçimlerinin, kültürel birikimlerini, gelenek ve göreneklerini yansıtan bir üründür. Giysinin üretiminde kullanılan malzeme, üretim tekniği, renk, desen gibi özellikler yüz yıllardır daima gerek sanatçılar, gerekse birey tarafından anlatım elemanları olarak kullanılmıştır. Giysinin sahip olduğu bu örgütlü kimliğe başka hiçbir moda ürünü sahip değildir. Moda tasarımcıları da koleksiyonlarında bu olanaktan faydalanarak, özgün teknik ve materyaller kullanarak ürettikleri eserleriyle tasarım dünyasında öne çıkarak, farklılık yaratmaktadırlar. Günümüzde özgürce eserlerini yorumlama olanağı bulan tekstil sanatçıları yaratım süreçlerinde farklı sanat disiplinlerinden de etkilenecek, geleneksel üretim teknikleri kullanarak oluşturdukları yüzey düzenlemelerinde artık farklı kavramlar, yeni arayışlar içerisine tasarlanan özgün eserlerle karşılaşmaktayız. “Giyilebilir Sanat” hareketiyle eserler üreten sanatçıların gerek tasarımından gerekse

üretim tekniğinden etkilenen günümüz giysi tasarımcıları giysi koleksiyonların da bu eserlere yer vermeye başlamışlardır. Böylelikle “Giyilebilir Sanat” hareketi, günümüzün gelişen koşullarına uygun sürekli yenilenen, dinamik bir yaratım sürecini devam ettirmiş olmasıyla birçok geleneksel tekstil üretiminde kullanılan teknik ve malzemenin de sürekliliği sağlamasıyla, bir toplumun kimliği açısından önemli diğer etkenlerden biri olma özelliği taşımaktadır.

KAYNAKLAR

ATİŞ, Ö, Didem, “*Türk Kültürünün Önemli bir parçası Kirkitli Dokumalar*”, Uluslararası Ahmet Yasevi’den Günümüze İnsanlığa Yön veren Türk Büyükleri Sempozyumu, Ankara, T.C. Kültür Bakanlığı,2009

BALPINAR, Belkıs. “*Acar, Kilim, Cicim, Zili, Sumak Türk Düz Dokuma Yaygıları*”, Eren Yayınları,1982

DALE, Julie Schafler. . “*Art to Wear*”, England, Abbeville Press,1992

DUNCAN, Katherine. “*The Fiberarts Book of Wearable Art*”, Lark Books,2002

KİNG, S. R. “*Wearable Art Inspired by the Effects of Information Technology at the Beginning of the Twenty-First Century*”, The Graduate School, University of Wisconsin-Stout, Menomonie,2000

SAKALAUSKAITE Jovita. “*Lif Sanatı’nın Kavramsal Sanatla İlişkisi*” I. Uluslararası Moda ve Tekstil Tasarımı Sempozyumu Bildirileri Özel Sayısı-I, Cilt 4, Sayı 7 (4) Akdeniz Sanat Dergisi- Antalya,2012

ÖNGEN, Ayşe Gamze. “*Çağdaş Türk Kirkitli Dokuma Sanatçıları*” Akdeniz Sanat Dergisi, 2016, Cilt 9, Sayı 17, 2016

YETMEN, Gözde. “*Giyilebilir Sanat*”, ETHOS, Felsefe ve Toplumsal Bilimlerde Diyaloglar,Ocak/January,2012